

Mesto Vrbové

Smernica č. 3/2023 pre poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov

Vypracovaná v zmysle NV SR č. 395/2006 Z.z.

Vypracoval: autorizovaný bezpečnostný technik

Schválil: JUDr. Štefan Kubík – primátor mesta

1. úvodné ustanovenia, Účel

Vedenie organizácie Mesto Vrbové v súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nariadením vlády SR č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov vydáva túto organizačnú smernicu.

Účelom tejto smernice je stanovenie rozsahu a podmienok poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov (ďalej len „OOPP“) na základe vyhodnotenia analýzy rizík vyplývajúcich z pracovných procesov a pracovných činností zamestnancov pohybujúcich sa a pracujúcich v priestoroch organizácie Mesto Vrbové.

Zamestnávateľ poskytovaním OOPP zamestnancom chce predchádzať pracovným úrazom, ochoreniam, poruchám zdravia podmienených prácou a obmedzovať pôsobenie zdraviu škodlivých faktorov práce a pracovného prostredia na zamestnancov.

2. Rozsah platnosti

Táto smernica je platná v rámci organizácie Mesto Vrbové a záväzná pre zamestnávateľa a všetkých jeho zamestnancov. Vztahuje sa taktiež primerane aj na osoby, ktoré sa so súhlasom zamestnávateľa zdržiavajú v jej priestoroch, objektoch a na jeho pracoviskách..

3. Definícia pojmov a skratiek

3.1 Definície

Zamestnávateľ – Mesto Vrbové

Zamestnanci – všetci zamestnanci, ktorí sú v zmluvnom pracovnom pomere so zamestnávateľom

Vedúci zamestnanci – zamestnanci, ktorí riadia niektorý z úsekov alebo oddelení Mesta Vrbové

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci - je stav pracovných podmienok, ktoré vylučujú alebo minimalizujú pôsobenie nebezpečných a škodlivých činiteľov pracovného procesu a pracovného prostredia na zdravie zamestnancov

Nebezpečenstvo - je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca

Ohrozenie - je situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené

Nebezpečná látka - je látka, alebo zmes látok, ktoré na základe chemických, fyzikálnych alebo toxických vlastností jednotlivo alebo v kombinácii vytvárajú nebezpečenstvo.

Osobný ochranný pracovný prostriedok (OOPP) - je každý prostriedok, ktorý zamestnanec pri práci nosí, drží alebo inak používa vrátane jeho doplnkov a príslušenstva, ak je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca.

Práca – súhrn činností, ktoré zamestnanec alebo skupina zamestnancov vykonáva pri plnení pracovných úloh na konkrétnom pracovisku, vymedzených pracovnými postupmi a technológiou.

Pracovisko – fyzický priestor, kde pracovníci zotrvávajú, alebo v ktorom sa pohybujú počas pracovného procesu a ktorý je pod kontrolou zamestnávateľa.

Pracovné podmienky – súbor fyzikálnych, chemických, biologických a organizačných faktorov pracovného prostredia a faktorov vyplývajúcich z výkonu práce.

Pracovný úraz - je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov

Právne a ostatné predpisy na zaistenie BOZP - sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia, hygienické predpisy a protiepidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušninami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia.

Prevencia - je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce, a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca

Riziko - je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví.

Škodlivina – fyzikálny, chemický alebo biologický faktor v pracovnom prostredí, ktorý svojou kvalitou alebo kvantitou /koncentráciou, intenzitou/, prípadne svojím dlhodobým pôsobením môže vyvolať poruchy zdravia alebo významne narušiť pocit pohody.

Zdravotný stav - celkový stav organizmu zamestnanca hodnotený podľa fyziologických reakcií a patologických prejavov postihnutelných diagnostickými metódami.

3.2 Skratky

AB	- administratívna budova
BOZP	- bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
MZ	- Ministerstvo zdravotníctva
NR SR	- Národná rada Slovenskej republiky
OOPP	- osobné ochranné pracovné prostriedky
STN	- slovenská technická norma
ZP	- zákonník práce
Z.z.	- zbierka zákonov

4. Zodpovednosti a právomoci

Postupy a zásady uvedené v tejto smernici sú záväzné pre všetkých zamestnancov Mesta Vrbové, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na realizácii a zabezpečovaní činností popísaných v smernici.

Za spracovanie a aktualizáciu tejto smernice je zodpovedný autorizovaný bezpečnostný technik.

Za realizáciu tejto smernice v praxi je zodpovedný primátor mesta a vedúci zamestnanci.

Všetci zamestnanci sú povinní preukázateľne sa oboznámiť s touto smernicou a dodržiavať jej

ustanovenia. Táto smernica je záväzná pre každého zamestnanca Mesta Vrbové dňom, kedy bol s ňou oboznámený.

Autorizovaný technik BOZP s touto smernicou oboznamuje vedúcich zamestnancov a ostatných zamestnancov v intervale 2 roky.

5. OSOBNÉ USTANOVENIA

5.1 Základné ustanovenia

- ☐ Osobné ochranné pracovné prostriedky (OOPP) sú určené k tomu, aby sa ich používaním zamestnanca pri plnení pracovných povinností chránili pred rizikami, ktoré by mohli ohroziť ich zdravie, bezpečnosť alebo ich život.
- ☐ Osobné ochranné pracovné prostriedky poskytuje zamestnávateľ vtedy, keď nebezpečenstvo nemožno vylúčiť alebo obmedziť technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce. Analýza nebezpečenstiev z práce a prehľad osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktoré sa poskytujú jednotlivým profesiám je uvedený v prílohe č. 1 a prílohe č. 2 tejto Smernici.
- ☐ Ako osobný ochranný pracovný prostriedok sa zamestnancom poskytuje aj pracovný odev a obuv, ak pracujú v prostredí, v ktorom ich odev alebo obuv podliehajú mimoriadnemu opotrebeniu alebo znečisteniu tak, že sa stanú nepoužívateľné za čas kratší ako šesť mesiacov. Vedúci zamestnanci, ktorí sa v rámci svojich pracovných povinností zdržiavajú na pracoviskách, na ktorých sú pridelované OOPP, majú nárok na pridelenie príslušných OOPP, vyšpecifikovaných pre dané profesie a pracoviská.
- ☐ Poskytovať možno len tie osobné ochranné pracovné prostriedky, ktoré boli schválené príslušnou autorizovanou skúšobňou (doklad o zhode výrobku) v súlade so zákonom č. 264/1999 Z.z. a autorizovaným technikom BOZP v spolupráci s príslušnými vedúcimi zamestnancami.
- ☐ Osobné ochranné pracovné prostriedky musia :
 - zabezpečovať účinnú ochranu pred existujúcimi nebezpečenstvami a predvídateľnými nebezpečenstvami a sám nesmie zvyšovať riziko,
 - zodpovedať existujúcim a predvídateľným pracovným podmienkam a pracovnému prostrediu na pracovisku,
 - vyhovovať ergonomickým požiadavkám, zdravotnému stavu zamestnanca a po nevyhnutnom malom prispôbení aj telu zamestnanca, ak to osobný ochranný pracovný prostriedok umožňuje,
 - byť zdravotne neškodné.
- ☐ Tam, kde prítomnosť viacerých nebezpečenstiev vyžaduje, aby zamestnanec používal súčasne viac druhov osobných ochranných pracovných prostriedkov, musia sa OOPP dať navzájom kombinovať tak, aby boli proti týmto nebezpečenstvám účinné.
- ☐ Príslušní vedúci zamestnanci zabezpečia vybavenie zamestnancov osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, tak, aby ich chránili pred nebezpečenstvami vyplývajúcimi z práce, oboznámia zamestnancov s

nebezpečenstvami, pred ktorými ich používanie OOPP chráni, a súčasne zamestnancov preukázateľne poučia o správnom používaní a nosení týchto osobných ochranných pracovných prostriedkov, o ich čistení a skladovaní.

- Osobné ochranné pracovné prostriedky sa používajú určeným spôsobom a na určené účely po celý čas trvania nebezpečenstva.
- Zamestnávateľ poskytuje osobné ochranné pracovné prostriedky podľa svojho zoznamu poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktorý je vypracovaný na základe vykonanej analýzy nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovných procesov.
- Hodnotenie nebezpečenstiev, ktoré je vypracované autorizovaným technikom BOZP v spolupráci s príslušnými vedúcimi zamestnancami obsahuje :
 - analýzu nebezpečenstva každej práce (pracoviska) a určenie tých, ktoré nemožno vylúčiť alebo obmedziť a ktoré môžu ohroziť život a zdravie zamestnanca,
 - charakteristiku vlastností, ktoré musia mať OOPP, aby boli účinné proti nebezpečenstvám,
 - Ak sa zmenia nebezpečenstvá /riziká/ v dôsledku zmeny technológie, organizácie práce, alebo v dôsledku zmeny, alebo zhoršenia pracovných podmienok, ako aj v prípade, ak sú dostupné účinné technické prostriedky a prostriedky kolektívnej ochrany na vylúčenie alebo obmedzenie nebezpečenstiev alebo ak sú dostupné účinnejšie osobné ochranné pracovné prostriedky, autorizovaný technik BOZP v spolupráci s vedúcimi zamestnancami znovu zanalyzujú nebezpečenstvá a prehodnotia vhodnosť poskytovaných OOPP.
 - OOPP sú majetkom zamestnávateľa, ktorý ich poskytuje bezplatne zamestnancom k trvalému alebo prechodnému používaniu pre výkon prác počas trvania rizika.
 - Doba výmeny OOPP je určená stratou funkčných vlastností OOPP, kde lehota výmeny nemusí byť identická s doporučenou lehotou, alebo lehotou použitia pre konkrétne OOPP Akonáhle stratí OOPP svoje ochranné vlastnosti, ktorými má zamestnanca chrániť, alebo skončí jeho expiračná doba, musí príslušný vedúci zamestnanec zabezpečiť zamestnancovi vydanie nového OOPP.

5.2 Povinnosti a práva vedúcich zamestnancov v súvislosti s poskytovaním OOPP

5.2 1 Povinnosti vedúcich zamestnancov

Prehľad poskytovaných OOPP pre jednotlivé profesie zostavuje a priebežne novelizuje autorizovaný technik BOZP v spolupráci s príslušnými vedúcimi zamestnancami a zástupcami zamestnancov.

Ďalej sú vedúci zamestnanci povinní :

- ☐ sústavne vyhodnocovať nebezpečenstvá /riziká/, ktorými sú nimi riadení zamestnanci pri práci vystavení a určiť tie, ktoré nemožno vylúčiť alebo obmedziť a ktoré môžu ohroziť zdravie zamestnancov,
- ☐ zabezpečiť včasné a úplné pridelovanie OOPP zamestnancom podľa vypracovaného zoznamu poskytovaných OOPP pre jednotlivé profesie,
- ☐ novoprijatých zamestnancov pred pridelením na danú prácu ihneď vybaviť potrebnými osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami tam, kde hrozí bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia zdravia
- ☐ pri výbere OOPP pre určitého zamestnanca akceptovať jeho zdravotný stav, aby napriek jeho zdravotným obmedzeniam dostal vhodný a účinný typ OOPP,
- ☐ pri výskyte viacerých nebezpečenstiev rešpektovať vzájomnú kombinovateľnosť jednotlivých druhov OOPP pri zachovaní vysokej účinnosti ochranných funkcií každého z nich,
- ☐ pokiaľ OOPP stratí funkčnú vlastnosť z dôvodu nekvality jeho výroby uplatniť u dodávateľa OOPP reklamáciu,
- ☐ ak OOPP stratí funkčnú vlastnosť z dôvodu nadmerného opotrebovania alebo znehodnotenia, zabezpečiť vybavenie príslušného zamestnanca ihneď novým príslušným OOPP,
- ☐ vykonávať sústavne kontrolu používania OOPP u svojich zamestnancov a zistené skutočnosti zaznamenávať preukázateľným spôsobom, pričom za zistené nedostatky v tomto smere je potrebné vyvodzovať postihy pre porušenie pracovnej disciplíny v súlade so ZP.
- ☐ v rámci komplexnej previerky stavu BOZP vyhodnotiť dodržiavanie zásad poskytovania a používania OOPP.

5.2.2 Právomoci vedúcich zamestnancov

Vedúci zamestnanci majú právo :

- ☐ stanoviť výšku opotrebovania a hodnotu úhrady pomernej časti z ceny OOPP pri odchode zamestnanca z dôvodu hrubého porušenia pracovnej disciplíny,
- ☐ k rozviazaniu pracovného pomeru so zamestnancom, ktorý aj napriek preukázateľnému upozorneniu nepoužíva pridelené OOPP (porušenie pracovnej disciplíny),
- ☐ vyjadrovať sa k výberu jednotlivých typov a druhov OOPP,
- ☐ za úmyselné poškodenie alebo stratu OOPP zamestnancom, požadovať náhradu za vzniknutú škodu od tohto zamestnanca v súlade so ZP.

5.3 Povinnosti a práva zamestnancov v súvislosti s poskytovanými OOPP

5.3.1 Povinnosti zamestnancov

Zamestnanci, ktorým boli poskytnuté OOPP sú povinní používať ich určeným spôsobom, pri pracovných činnostiach pre ktoré im boli pridelené, počas celého trvania nebezpečenstva a v súlade s pokynmi na používanie OOPP, ktoré im boli poskytnuté zrozumiteľným spôsobom.

Používať OOPP na súkromné účely sa zakazuje.

Zamestnanci sú ďalej povinní :

- primerane sa starať o pridelené OOPP,
- neodkladne hlásiť stratu funkčných vlastností (znehodnotené nosením, poliate olejom, roztrhané, a pod.) prideleného OOPP svojmu príslušnému vedúcemu zamestnancovi a žiadať jeho výmenu,
- za škodu na OOPP, ktorú zamestnanci spôsobili ich stratou, nesprávnym, resp. nedbalým zaobchádzaním alebo ich úmyselne poškodili tak, že sa nedajú ďalej používať, zodpovedajú v súlade so ZP.

5.3.2 Práva zamestnancov

Zamestnanci majú právo :

- zúčastniť sa na riešení problematiky výberu a poskytovania OOPP a vyjadriť sa k prideleným OOPP,
- upozorniť príslušného vedúceho zamestnanca na nedostatočné funkčné vlastnosti pridenej OOPP a na poškodenie OOPP z dôvodu používania,
- zástupca zamestnancov pre BOZP má právo kontrolovať evidenciu pridelovania OOPP zamestnancom, dodržiavanie zásad pri vybavení zamestnancov predpísanými OOPP a vyjadrovať sa k výberu OOPP na úseku, kde túto činnosť ako zástupca vykonáva.

5.4 Nákup a zabezpečovanie OOPP

- Za objednávanie a nákup OOPP podľa prehľadu poskytovaných OOPP pre jednotlivé profesie, zodpovedá primátor mesta a vedúci zamestnanci.
- Evidenciu pridelovania OOPP (obuv, odev, ochranná prilba... atď.) jednotlivým zamestnancom vedie primátor mesta a vedúci zamestnanci. K tomu použije príslušný určený formulár pre evidenciu príloha č. 3 tejto smernice.

5.5 Poskytovanie umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov

- Zamestnávateľ v súlade so ZP a zákonom č. 124/2006 Z. z. bezplatne poskytne zamestnancom aj umývacie, čistiace a dezinfekčné prostriedky, potrebné na

zabezpečenie telesnej hygieny.

- Za objednávanie umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov zodpovedá primátor mesta a vedúci zamestnanci.
- Za nákup umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov zodpovedá primátor mesta a vedúci zamestnanci.
- Za výdaj a evidenciu umývacích, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov zodpovedá primátor mesta a vedúci zamestnanci alebo nimi poverená osoba.
- Administratívni zamestnanci majú zabezpečené tieto prostriedky na spoločných sociálnych zariadeniach.

6. Súvisiace dokumenty

Dokumenty, na ktoré sú odkazy v tejto smernici a ďalej o dokumenty majúce priamu súvislosť (resp. súčinnosť) so zabezpečovaním činností v tejto smernici popísaných :

- Zákon NR SR č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 124/2006 Z.z o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon NR SR č. 264/1999 Z.z o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
- Nariadenie vlády č. 391/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko

7. ZávErečné ustanovenia

Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov, ktorí sú so zamestnávateľom v pracovnoprávnom alebo obdobnom pracovnom vzťahu a primerane aj pre osoby, ktoré sa so súhlasom zamestnávateľa zdržiavajú v jej priestoroch a objektoch.

Na osoby, ktoré sú pre zamestnávateľa činné na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo

pracovného pomeru, sa vzťahuje táto smernica v súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z z. o BOZP v rozsahu vyplývajúcom z týchto dohôd.

Dátum účinnosti predpisu od 1.5.2023

Všetky zmeny v tejto smernici je oprávnený vykonávať autorizovaný bezpečnostný technik.

8. Zoznam Príloh

Príloha č. 1 : Analýza nebezpečenstiev z práce

Príloha č. 2 : Pridelovania OOPP a lehoty poskytovania OOPP podľa profesií

Príloha č. 3 : Evidenčná karta pridelených osobných ochranných pracovných prostriedkov